Maior ꝓpositio sic ostendit. qz motis nobis mouent ea que in nobis sunt. vt ꝺr octauo huius. sed in cōtinuo est aliqꝺ indiuisibile. vt dictuz est ꝓus. et ꝑ ꝯsequens ad motū ipsius ꝯtinui mouet etiā ipsum indiuisibile Hinor ꝓbat ꝑ ꝓbm in littera. dicit aūt neutro mō tam ꝓpter mobile q̄z ꝓpter rem ꝑncipalem in qua est motus. qz nullum istoꝝ ꝑ se mouet. Patz ꝑmo de mobili ꝑ tres rōes phi. quas oportz mente tenere. Secūdo pz de re ꝑdicamentali. quia dictū est supius qz res ꝑdicamentalis est vna de numero eoꝝ que siliter diuidūtur. sicut mobile et spaciū. Etiā ois motus requirit oppositos terminos et mediū inter eos. put superius satis est visum. Est tn verū qz phus hic principaliter intendit loqui de diuisibilitate mobilis. nam in hoc sexto phs loquit de motu fm qz habet ꝯtinuitatē quā dicit ꝑmo ꝯpetere ipsi mobili. qz dicit qz ipsius mutantis ad est illius qꝺ mouet necesse est vnā ꝑtem esse in termino a quo. z aliā in termino ad quē

Conclusio pz ex dictis superius incidēt aliter. sed phs eam hic magis exquisite ꝓsequitur. vt pz in littera. vbi ꝓbat qz oē mobile est coꝛpus. eo qz ꝓbat qz nullū impartibile est mobile. ad quaz seqtur imediate qz oīe mobile est partibile Corrolariū ex ꝓoribꝫ sequens. Ratio ipsius Eraclīti est falsa: ponēris qz aliqua mutatio sit infinita. Patet ex supius ventilatis. sed tn phus eā hic ostendit ex parte terminoꝝ inter quos est mutatio. Etiaz ostēdit hoc idem ꝑ hoc qz natura nullū motū incipit quē nō poꝛtest terminare. cōstat aūt qz infinitū nō ꝑt ꝑtrāsiri. z ideo frustra inchoaret mutationem infinitam. Et sic apparet mens Aristotelis circa istā difficultatē z ꝑ ꝯsequēs circa totā materiā huius sexti. de quo sit in secula benedictus qui regnat trinus z vnus Amen

Vne aūt qꝺ mouet necesse

Circa initium

septimi libri phisicoꝝ Querit ꝓmo. Vtrū omne qꝺ mouet moueat ab alio: tāq̄z a motoꝛe distincto

Pro parte affirmatiua est phs in littera. Sed ꝑ parte negatiua arguit multiplicirer. Primo qz graue existens sursuz mouetur a se deoꝛsum. Et aqua calefacta reducit se ad pristinā frigiditatē. Secūdo arguit. qz aial mouetur a se. similiter intellectus z volūtas mouet se z substātia spiritualis mouet se.

Maior. Nihil quod quiescit ad quietē alterius a motu suo: mouet a se et per se primo.

Minor. Omne qꝺ mouetur quiescit ad qetem alterius: scz siue partis Conclusio. Igit nihil qꝺ mouetur etiaz ab intrinseco: mouet a se et per se primo

Maior patet ex ꝓpriis terminis. qz qꝺ alicui ꝯuenit ꝑ se nō remouet ab eo ad remotionē eius ab alio. Sed minor ꝓbatur. qz omne qꝺ mouet est diuisibile. vt ꝓbatum est sexto huius. sed parte quiescente totū nō mouetur ꝑ se primo Conclusio sequitur formaliter ex ꝑmissis. Additur tn notanter etiam (ab intrinseco) qz de illo qꝺ mouetur ab aliquo extrinseco per violentiā. manifestum est qz ab alio mouetur. sicut pz de lapide ꝓiecto sursum. Sed si mobile habeat ꝑncipium motus in seipso sicut aial est maior difficultas. nihilominus dicendū est qz tale ab alio mouet. licet non sit sensui manifestū, put patebit octauo huius. Corrolariū primuz. Demonstratio Aristotelis meret ꝓpter quid vocari: ꝓcedit em ꝑ cām et a priori. Patz qz aliquid mouere seipm nihil aliud est q̄z esse sibi causa motus. qꝺ autem est sibi causa alicuius oportet qz primo ei ꝯueniat. quia quod est ꝑmū in quolibet est causa eoꝝ que sunt post. Sed nō potest esse ꝑmū mobile cuius motus non dependeat ab alio. scz a partibus. Nam in sexto ostensum est qz in motu non est inuenire ꝑmū neq̄z ex parte temporis neq̄z ex parte spaciꝫ neq̄z ex parte mobilis ꝓpter infinitam diuisionē. Et ita rō Aristotelis ostendit causam ꝓpter quā nichil potest moueri per se primo. eo qz omne tale est diuisibile in partes infinitas. que scilz diuisibilitas est causa huius negatiue. scz qz nihil potest moueri per se primo. Corrolariū secūdum. Demonstratio Aristotelis est tali ꝯditionali similis: si aliquid est ens diuisibile ipsum nō est ens primum Patz qz cuiuslibet diuisibilis suuz esse dependet a partibus. et pari modo motus totius dependet ex motu partiuz. Et licet phs in sua ꝯditionali supponat falsum. scz cuiuslibet qꝺ mouetur partem posse quiescere. nihilominus sua ꝯditionalis est vera. scilz si pars alicuius totius quiesceret totū nō mouetur per se primo. Sicut hec cōditionalis est vera. si homo est asinus homo est irratiōalis. et veritas huius ꝯditionalis sufficit Aristoteli q̄uis antecedens z ꝯsequens essent impossibilia Ad rationes ad primā dicit qz graue mouetur deoꝛsum a generāte aut remouente phibens. vt patet octauo huius. Similiter dicitur de aqua que redit ad pristinā frigiditatem remoto prohibente. scz calefaciente. Ad secūdam dicit qz animal non mouetur per se primo. vt etiam dicit octauo huius. Deinde ad instantias de intellectu et voluntate et substantia spirituali potest dici primo qz in illis nō est motus. prout in rebus naturalibꝫ inuenitur Rursus in discursu intellectus de principijs in ꝯclusiones ex parte mouentis se habet intellectus agens cum principijs z cum intellectu possibili fm qz est in actu principioꝝ. patitur autē fm qz habet oꝛdinem inferioꝛem acquirendo notitiam ꝯclusionis. et sic solet vocari ratio. Et pari modo est in alijs.

Querit secūdo. Vtrum in motis z mouentibꝫ sit in infinitum processus Pro parte negatiua et vera est philosophus in littera qui premittendo duas suppositiones illam partem efficaciter probat Sed pro parte affirmatiua arguitur primo sic. omne mouens phisicum mouetur. sed omne quod mouetur ab alia mouetur. vt probatum est prius. ergo in mouentibus et motis phisicis est processus in infinitum Secūdo sic. generationes z coꝛruptiones sunt infinite. ergo generantia et genita coꝛrumpentia et coꝛrupta sunt infinita et per ꝯsequens mouentia et mota.

Maior. Nullus motus potest fieri infinitus: si sibi coꝛrespondeat finitum tempus

Minor. Hoc tamen fieret: si nullum primum mouens esset. Conclusio. Igitur in motis per se et mouentibus: non est in infinitum processus

Maior patet. quia tempus ⁊ motus debent ꝓportionari in finitate et infinitate. sicut dictum est in sexto huius.

Minor patet. quia si esset processus in infinitū in mouentibus et motis tunc essent infinita mobilia et tamen quodlibet illorum mobilium moueretur tempore finito. eo ꝙ motus semper est inter determinatos terminos. ergo motus infinitorum mobilium fieret tempore finito. quia eodem tempore mouerētur omnia ista mobilia. vt patet manifeste si omnia mouentia ⁊ mota ad inuicem ꝓtinuarentur. tūc ēm erit vnum corpus infinitum. quia habet infinitas partes. ⁊ mouebitur sicut omnia corpora ꝓius mouebantur. et sic erit verum ꝙ motus vnius corporis infiniti fieret tempore finito. quod est impossibile. Cōclusio satis patet ex dictis. et dicitur notanter in cōclusione (per se) quia in mouentibus et motis per accidēs subordinatis est processus in infinitum ſm potentiam. licet non ſm actum. Corrolarium. Licitum est supponere ꝓtinuari posse omnia corpora: cuius eis repugnat ex ꝓpria et specifica natura. Pro quo noto ꝙ alio modo accipitur cōtingens et impossibile. cum aliquid demonstratur de genere. et aliter cum aliquid demonstratur de specie. Vnde cum aliquid demonstratur de specie oportet accipi vt impossibile omne illud cui repugnat genus vel differentia ex quibus ꝓstituitur ratio speciei. cum vero aliquid demonstratur de genere accipitur vt ꝓtingēs omne illud cui non repugnat rō generis. cuius ei repugnat differentia cōstituens speciem. Sicut si loquerer de animali possem accipere ꝓtingens omne aial esse alatū. sed si descederē ad ꝓsideratiōem hois ipossibile eēt h̄ aial esse alatū. q̄ ꝑ Aresto. hic loquitur de mobilibus ⁊ mouentibus in cōmuni nōdum applicando ad determinata mobilia ideo accipit vt ꝓtingens ꝙ omnia mobilia possunt continuari. qđ tamen est impossibile si mobilia ꝓsiderentur ſm suas naturas speciales Ad rōnes Ad primā dicitur ꝙ datur vnū primū mouens mobile. scilz cēlum qđ mouetur a se per alterū. sed primū mouēs simpliciter nō mouetur nec a se nec ab alio. nec per se nec ꝑ accidens. et illud est phisice ꝓsideratiōis per ꝓparatiōem ad motus Ad secūdam dicit ꝙ generationes et corruptiones non sunt infinite nisi per successionez plurium individuorum. ideo in eis est bene infinitas ſm potentiam successionis ⁊ non ſm actum.

Primum autem mouens non sicut

Querit primo. Vtrum omne mouens ⁊ motum: sint simul ſm locum Pro parte affirmatiua est philosophus in presenti littera Sed pro parte negatiua arguit primo de proiectis. quia lapis mouetur diu postea quando recessit a manu proiicientis Secūdo. quia magnes attrahit ferrum distans et nō videtur aliquid agere in intermedium. Tercio quia stupor talis piscis. stupefacit manus piscatoris. et tamen non videtur aliquid agere intermedium. Et similiter est de basiliſco. qui dicitur suo visu interficere homines.

Maior. Omne mouens actiue localiter et primū motum: sunt semper immediata ſm locum Minor. Omne alteratum et auctum: est suo primo mouenti immediatū Conclusio. Igitur omne mouens actiue et primū motum: sunt ita simul ſm locum ꝙ ipsorum non est intermedium

Propositio loco maioris patet per deductiōem Aristotelis in littera. quia omne quod mouetur. aut mouetur a seipso. vel ab alio. Si a seipso (sicut animal dicitur moueri a se ⁊ graue deorsum) tūc constat ꝙ mouens est ꝓiunctum moto. Si ab alio scilz a mouente. qđ non est ps seu principiū intrinsecū. sicut graue mouetur sursum ite/rum mouens est coniunctum moto proximo. et inter motum et suum mouens proximum nō est mediuz. vt philosophus inductiue probat de quatuor. scilz de pulsione tractione vertigine ⁊ vectione Minorem phūs ostendit primo de alteratione dupliciter. scz inductione ⁊ ratione. vt satis clare patet circa expositionem littere. Et similiter posset declarari de mouente ad augmentū ꝙ augens ⁊ auctum proxima sunt simul Conclusio deducitur ex premissis Corrolariū. Motus localis factus a mouente extrinseco: diuiditur sufficienter ad quaternarium. et deinde ꝑcludit binario. Patet per Aristotelem qui nominat quatuor motus manifestos qui fiūt a mouente extrinseco. Primus est pulsio. ⁊ est motus quo mouens remouet aliquid a se. Secūdus est tractio. ⁊ est motus quo mouens versus se mouet alterum motu velociori qz ſm se moueretur. Tercius est vectio. quo aliquid mouetur ad motum alterius. sicut homo in naui vel sui per equo. Quartus est motus vertiginis quo aliqđ mouetur pulsu ⁊ tractu. Deinde ponit philosophus quosdam alios modos manifestos. sicut sūt inspiratio exspiratio sputitio percussio. motus textorius. ⁊ ꝓsimiles. Postea philosophus reducit illos quatuor motus ad pulsum ⁊ tractū tanqz ad binariū. vt patet in littera clarius qz hic dici posset. Ad rōnes simul dicendū est ꝙ mouens primū. id est proximū ⁊ motū sunt simul. nō autem mouens remotū ⁊ motus. de quibus assumunt instantie mote.

Querit secūdo Vtrum solum ꝓtingat inuenire motus alterationis: ſm qualitates sensibiles tercie speciei qualitatis. Pro parte affirmatiua est phūs in littera cum dicit. (quoniā aūt que alterantur. alterātur omnia a sensibilibus) Sed pro parte negatiua sic arguo. quia habitus et dispositiones similiter forme ⁊ figure acquirūtur de nouo in aliquo subiecto ⁊ etiā remouentur. sed hoc nō fit nisi per mutationē. et omnis mutatio ad qualitatē dicitur alteratio. igit. Preterea durum et molle sunt de se cūda specie qualitatis. sed aliqđ mutatur ſm illa de vno in alterum. ergo ſm naturales potētias est ꝑ se alteratio

Maior. Penes qualitatē que est forma vel figura: non fit alteratio proprie dicta Minor. Ad habitus corporales vel ad virtutes anime prime specie qualitatis: non est proprie motus alterationis. Conclusio. Solū igitur ſm qualitates tercie speciei quas Aristoteles vocat passiones: fiunt proprie corporum alterationes.

Propositio maior patet per deductionem phi duabus rationibus. Prima. quia ille qualitates que per alterationem in subiecto acquirūtur in recto de subiecto p/

dicantur et econuerso. sicut dicimus q homo est albus. et album est homo. sed forme t figure in principali t recto non predicãtur de subiecto. igitur. Minor probatur. quia nõ dicit es est figura vel econtra. sed denotatiue dicitur es est figuratum. es est ligneũ. et per hoc denotatur q materia prius transmutatur ad formã substantialem q̃ ad ipsas qualitates. Secũda ratio. ridiculũ est dicere aliquid alterari quãdo perficitur t acquirit perfectionez sed cum aliquid acquirit formam vel figurã perficitur. ergo fm formam vel figurã non fit alteratio. Maior p exemplariter a simili. quia non dicimus domuz alterari quãdo apponitur tectum. quia alteratio fm se remanet a substantia rei. Minor patz. quia per figuram aliquid accipit cõplementum sue speciei. Minorẽ principalem probat philosophus primo de habitib9 corporalib9. quia ratio huiusmodi qualitatũ ex aliqua relatione dependet et hoc est signũ q ad eas non est per se motus. sed consequũtur aliquem motũ. sicut relationes sunt quedam sequele motuũ. Secũdo probat quo ad habit9 partis appetitiue. quales sunt virtutes t malicie. tali ratione acq̃sitio perfectionis rei vel rei corruptio non est alteratio. sz virtus est perfectio rei. t vicii corrumpit ipsaz. igitur tc. Minor probatur. quia appetitus nihil est nisi inclinatio ad bonũ. sed virtus moralis perficit illam inclinationez et viciũ eam corrumpit. Tercio probat minorez quo ad habitus partis intellectiue. tam in generali q̃ in speciali. vt satis pulcre deducit textus quem velim mente revolui ob quedam notabilia pũcta eidem inserta Conclusio probatur breuiter sic. quia qualitates sensibiles huiº speciei possunt plus et minus participari a subiecto t cõtinentur sub genere sub quo est q̃rie dicta q̃rarietas. et per q̃sequens natura earum requirit successiuam transmutationem subiecti. igitur tc. Et per hoc etiam patet ratio quare ad qualites secũde speciei non est per se alteratio Corrolarium Ex predictis non est difficile. quibusdam petitionib9 satisfacere. Patet verbi gratia. nam prima est vtrum habitus prime speciei qualitatis scilicz virtutes t malicie sint vere in ad aliquid. Solutio q̃rie loquendo sunt de genere qualitatis. q illud cui nomen imponitur est qualitas. sed tamen cõsignificant quãdaz relationem ex parte eius a quo nomen imponitur. Secũda petitio qualiter habitus de quib9 in littera fit mentio sunt virtutes et malicie. Solutio illi habitus vendicant sibi ꝯmunem rationez virtutis. nam virtus est que habentem perficit et opus eius bonum reddit. vt patet secũdo Ethicorũ. sed hoc ꝯpetit sanitati. Etiam virtus est dispositio perfecti ad optimũ. quia per virtutem aliquid perficitur vt sit in aptitudine ad operationem que est vltima perfectio rei. sic etiam faciunt sanitas et macies et similes habitus. quoruz habitus oppositi sunt malicie. Tercia petitio. vtrum de ratione habitus sit esse acquisitum post naturã. Solutio non. quia sanitas t macies et huiusmodi insunt aliquib9 ex naturali et radicali ꝯplexione. Ad rationes. Ad primã dicitur. q illa alteratio que est in acquisitione formarum et figurarum t habituũ non terminatur per se primo ad illa. sed ad quasdam qualitates ad quas per se est alteratio Ad secundam dicit. q durum et molle capiũtur dupliciter. Uno modo vt causantur a siccitate et humiditate intrinseca. et sic sunt de secũda specie. t ad eas nõ est alteratio. Alio modo capiũtur vt causantur a siccitate t humiditate extrinseca. t sic nõ sẽt naturales potẽtie t ad eas ẽ alteratio

Dubitabit autem vtiqz aliquis

Querit primo. Utrum triplex cõditio tacta in littera sit obseruanda in ꝯparatione q̃rie dicta Pro parte affirmatiua est philosophus in littera. qui assignat tres cõditiones ad ꝯparationem requisitas. Prima est q id in quo fit ꝯpatio p̃dicetur vniuoce de his que fm illud cõparantur. Secũda est q illud sit in eodem susceptiuo p̃mo. Tercia q dicat naturam que est species specialissima. Et ista habẽt se tali ordine. q tercia ꝯditio includit secũdam et primam t nõ econuerso. Sed pro parte negatiua arguitur. quia dicimus q deus est melior diabolo. comparãtur etiam equus et canis in altedine. dicit etiam geometer q linea recta est omniũ brevissima comparans lineas rectas ad alias lineas. t tñ manifestuz est q in illis nõ obseruãtur tres ꝯditiones p̃dicte.

Maior Comparatione largo modo sumpta: omnia entia vniuersi sunt comparabilia.

Minor. Faciendo proprie dictas cõparationes: requirũtur tres dicte ꝯditiones Conclusio. Igit ad q̃rie dictã ꝯparationez: oportet obseruare triplicem ꝯditionem

Propositio maior sic patet. quia omnia possunt comparari fm magis et minus perfectũ respectu primi. Et hoc modo solet dici q in omni genere primum est mensura aliorum. Et quinto ethicorz dicitur q omnia venalia comparãtur ad indigentiã humanã Minor patet quia si aliqua debent comparari in aliquo tercio tũc oportet illud vniuoce ꝯuenire cum ambobus. t oportet q sit aliquod indiuisibile in species inferiores. nam album nõ dicitur magis colorati q̃ nigrum. eo q color est genus. et ex hoc sequitur q etiam secũda ꝯditio requiritur.

Conclusio patet ex dictis et ex processu philosophi q̃ has ꝯditiones per ordinem probat Corrolarii. Genus quod nõ est aliquod vnũ in rebus: semper subest latentib9 equiuocationib9. Patz dupliciter. primo quia genus non dicit aliquod completũ sicut species que cõstituitur per vltimam differentiam essentialem. Patz secũdo. quia genº diuiditur in diuersas species per diuersas differentias essentiales cõplentes quidditatem speciei cõstitute. sed species diuiditur per solam diuisionem materie extense per quãtitatem. Et loquitur corrolarius de equiuocatione physica t non logica. q tam genus q̃ species vniuocantur logice eodem modo Ad rõnes dicendũ. q in illis solũ est ꝯparatio largo modo comparationis ad quã nõ requirũtur alique ex p̃dictis ꝯditiõib9

Querit secũdo. Utrum oñis motus oñi motui: possit ꝯparari. Pro parte negatiua est pbus in littera.

Sed pro parte affirmatiua arguit. quia fm cõmentatorem omnia duo que non cõmunicant in eadem materia non habent comparationem ad inuicẽ. ergo per oppositum que cõmunicant in materia ad inuicem ꝯparant. sed omnes motus cõicant in materia. igit Secũdo sic. quecũqz mensurantur eadez mensura sunt ad inuicẽ comparabilia. sed oñes motus sunt huiusmodi. igitur. Maior probatur. q talia sunt eqlia vel ineqlia. Sz minor ꝓbat. q oẽs motus mensurant tempore

Maior. Motus localis cū alteratione: nō ꝓparatur ꝓprie in velocitate. Minor. Motus localis rectus non ꝓparatur circulari: sed alteri recto ꝑm spēm indifferenti Conclusio Non igit motus oīs est cuilibet ꝓparabilis

Patet ꝓpositio maior. qz dato aliquo motu locali talis fit sup aligd spaciū in aliquo tpe. et alius motus eque velox loquendo ꝓprie fieret supra simile spaciū et in eodem tpe. sed ꝑstat hoc alterationi nō posse ꝓpetere. Similiter pz ꝓpositio ex tribꝫ ꝓditionib ad motū req̄sitis.

Minor quo ad primā partem patz. qz motus rectus et circularis differūt specie. et sic nō ꝓparātur ꝓparatōe ꝓprie dicta. sicut nec linea recta ꝓparatur circulo. Etiam patz quo ad secūdam parrem. qz ꝓditiōes ꝓparationis ꝓprie dicte ibi inueniūtur. Conclusio patz ex dictis hic et in ꝑncipalib copulatis Corrolariū primū. Motus qui fūt per diuersa instrumenta: nō differūt specifica differentia. Patet qz ambulatio fit ꝑ pedes z volatio fit ꝑ alas. et natatio fit ꝑ pennulas. eorū possunt ꝓprie ꝓparari in velocitate. qō nō esset si differrent specifice Corrolariū secūdū. Alteratio ꝓparat ad alterationē: attendendo vnitatem qualitatis z eius a subiecto participatiōem

Corrolariū terciū. Generatio ꝓparat generationi: si generatū sit eiusdem spēi. Corrolariū quartū Doctrinā de motuū ꝓparatiōe: ostendit Arestoteles ꝑ quasdam regulas ꝓpendiose. Et quia ista vltima corrolaria diffuse tangūtur in textu. ideo eoꝝ deductionē (breuitati studens) omitto Ad rōnes. Ad primā dicit. qd licz omnis motus sit alteri ꝓparabilis in velocitate z tarditate ꝓparatiōe abusiua vel cōmuniter dicta. nō tn̄ comparatiōe vera z dicta ꝓprie. Ad secūdam dicit similit. Et sic patz responsio huius q̄siti. et ꝑ cōsequens cōioz materia huius septimi.

Finitur Septimus

Sequitur octauus

Trū aūt factꝰ sit aliquādo

Circa initium

octaui libri phisicoꝝ. in quo phūs ostendit qualis sit ꝑmus motor z ꝑmus motus. Queritꝝ ꝑmo vtrū motus sit eternus: z perpetuꝰ.

Pro pte affirmatiua est phūs in ꝑncipio huius octaui. vbi duplici medio innititꝝ ad ostendendū sempiternitatē motus. primū sumitur ex parte motus. et secūdum ex pte tpis. vt satis pz in ꝓtinuatiōe littere. Sed pro pte negatiua est autoritas sacre scripture. Preterea nisi sic phūs in isto octauo ꝓcederet ex falsis. qz ex ꝓpetuitate motus ꝓbat ꝓpetuitatem primi motoris.

Maior. Ratio Arestotelis que ex parte motus ꝓcedit: antiquoꝝ positiōem sufficiēter destruit Minor. Consideratio sumpta ex parte temporis: nequit simpliciter ꝓcludere eternitatem motus Conclusio. Supponendo igitur antiquoꝝ errorem: phūs sufficienter ostendit motus perpetuitatem

Propositio maior sic declarat. qz phūs ante Arestotelē ponētes motū incepisse posuerūt inceptionem motus ꝑ hoc qd generabāt de nouo mobilia. siue ꝑ hoc qd ꝑ motum inceperūt esse. sed hoc ꝓcludit repugnantiā. quia si mobile debeat generari. tūc necessario ante motū illi⁹ mobilis p̄cedit alius motus siue mutatio. et sic ante ꝑmum motū esset alius motus. Et pari modo de desitiōe motus dicendū est. Minor patz examinādo rōnem phi. Unde ꝓcesso qd motus nō possit esse nisi tempus sit. nec tempus nisi nūc sit. negatur ꝓnter qd nūc est mediū duorum temporum. Sicut em̄ punctum p̄t esse ꝑncipiū linee ita z nūc tpis. Deinde cū instatur. qz si nūc sit principiuz tūc ante ipsum nihil est. sed ante importat temp⁹ Huius instantie ponitur duplex solutio. prima est. quia hec ꝓpositio est negatiua quādo dicitur ante ipsum nūc nichil est. et sic non potest inferri qd sit aliquod tempus precedens primū nunc. Sicut dicendo qd nihil est extra celum. per hoc non volumus qd sit aliquid extra celum. Aliter potest dici qd affirmando ante z post tunc important tempus imaginarium. non autē tempus realiter existens.

Conclusio patet ex dictis. quia motus non potest ꝑ veram mutationem incipere. nec potest per veram mutationem desinere. sicut tamen volebant antiqui ponētes inceptionem mūdi. Corrolarium primum. Potest ab agente intellectualis nature procedere nouus effectus sine preuia mutatione. Patet quia est dabile agens intellectualis nature quod est causa temporis nec eius actio subiacet tempori sicut est deus gloriosus. et ergo potest sine eius mutatione qualicūqz ab eterna eiꝰ volūtate noua actio volūtatis procedere. Corrolarium secunduz De mūdo z motu positio Arestotelis: non est contra illud quod fides tradit in suis articulis. Patet primo. quia non loquūtur eodem modo de inceptione mundi. Patet secūdo. quia Arestoteles suam positionem non demonstrat. in signuz cuius vbicūqz loquitur de hac materia inducit testimonia antiquoꝝ. quod non est demonstratoris sed probabiliter persuadentis. Patz tercio qz expresse dicitur primo topicorum qd quedam sunt ꝓbleumata dialetica de quib rationem non habemus. vt vtrꝫ mūdus sit eternus vel non. Ad rationes. Ad ꝑmaz dicitur qd veritas fidei ponit inceptionem motus. nō qd̄em per mutationem mobilis. quia motus et mutatio designant aliquod subiectum existens prius et posterius. sed per emanationem a primo rerum omniū principio. que emanatio dicitur productio totius esse a prima causa essendi. sed talis emanatio non est mutatio ꝑm rē. sed solum ꝑm nostrum modum concipiendi. et ideo nō oportet presupponere aliquod subiectum ante talem ꝓductionem. Et illum modum productionis Arestoteles hic non impugnat. sed solum nititur probare motuz non incepisse per mutationem z factionem naturalem. z hoc est verum. Ad secūdam dicitur qd nihil ꝓhibet ex falsis verum ꝓcludere. vt pz secūdo priorum